

Dușan BAISKI

Geamantanul cu veioze și porumbei albi

În colțul încăperii, lângă soba de tuci, ardea veioza cu abajur albastru. În oglinda verde, cu folia lucitoare pe alocuri scorojită, scânteia albastru aceeași veioză. Legănându-se într-o vârstă agățată de grindă, în cuie ce acum nu se vedeau, radioul „Pionier” emitea zgomotos muzică simfonică. Speriați poate de scârțâitul viorilor, de cinele ori de cornii englezești, peștii se îngrămădeau în spațiul dintre geamuri. Le vedea ochii holbându-se misterios la el. Simți cum îl trec nădușelile. De nervi. Nu i-au plăcut niciodată ochii, iar atunci când stătea de vorbă cu cineva, întotdeauna se uita într-altă parte, la nimicuri, se ferea să-i fie surprinsă privirea. Ținea în mâini ceva ca o plasă de fluturi. Încerca să înoate înspre ei, dădu chiar de câteva ori din mâini, însă picioarele refuzau să se desprindă de pământ. Acum nu mai erau mâini, ci aripi, mari, mai mari decât cele de vultur. Se înalță încet, calm, ușor, pământul cel blestemat nu avea asupra lui nicio putere. Sus, undeva deasupra lui, plutea Veronica. Goală. Zâmbind. Îi vedea coapsele albe, sânii aceia tari, părul negru. Exact în acel moment, „Pionierul” rămas dedesubt prinse să cârâie plin de paraziți, coapsele, sânii și părul Veronicăi se topiră într-un nor de smarald, iar el căzu îndelung într-o prăpastie adâncă, în clinchete de tălângi.

Se trezi buimac, molfăind în gol. La căpătâi suna deșteptarea bătrânul ceas C.F.R., zestrea lui. Atât avusese: un geamantan din carton presat, cu colțuri metalice, plin de bulendre. Și acest ceas. Marta a venit cu ceva mai mult: cu două geamantane încărcate cu bibelouri de porțelan fără nicio valoare și cu un fiu, aproape major. Pe nume Bobo.

Se întoarse gemând. Bănuia că e trează. Seara, când îi aude răsuflarea potolită, se uită la ea pe furiș și o vede cu ochii îndreptați spre tavan. „Ce ai de te uiți așa, ca una plecată de-acasă?” Nu i-a răspuns niciodată. Așa doarme ea, cu ochii deschiși.

O înghionti.

— Scoală, mă, n-auzi... scoală și du-te la lucru!

Stătea și acum, mai mult ca sigur, cu privirea ațintită în tavan. Mormăi și, probabil, închise ochii, fiindcă albul lor nu-i mai luci de loc. Însă, atunci când împinse plapuma la o parte, îi luciră coapsele și bărbatul simți cum începe să ia foc. Nu se întâmplă totuși nimic.

Marta ieși pe pipăite în antreu și aprinse lumina. Înăuntru

pătrunse un val de aer înghețat, amestecat cu miros greu de petrol și mucegai. Antreul ținea loc de bucătărie.

Bobo se foi nervos, vădit deranjat de o fantă de lumină, scăpată printr-un loc unde hârtia albastră, prinsă cu pioaneze de geamul ușii, era puțin ciupită.

Marta se scula întotdeauna prima. Chiar și atunci când lucra el în schimbul întâi. Se scula, își arunca pe umeri capotul, își trăgea pe picioare ciorapii de lână, pe urmă se ducea în antreu, aprindea mașina de gătit și pregătea ceaiul de mentă ori mușețelul cumpărate de la baba Anghelina, bătrâna aceea uscată ce dădea în cărți la întreg cartierul.

— Păpușicule, scoală, mă! strigă Preda către băiat.

— Da' de ce trebuie să-l scoli? ți-pă femeia, de dincolo, apoi, deschizând ușa, cu timbrul schimbat: scoală, Bobo, să nu întârzii.

Bobo se ghemui ca-n pânțelele mamei, cu duna trasă până peste cap. Încercă să înnoade un vis cu altul. Se visase cal și tocmai pornise în galop după o herghelie de iepe tinere, când îl trezise nenorocitul de ceas. Între clopoțel și vocea subțire, afectată, a tatălui vitreg, visul acela aproape că i se reluase, însă cu un decor schimbat și fără iepe.

Întors către perete, întins lacom peste locul cald ce încă mai păstra forma femeii, Preda asculta atent orice mișcare. Nu numai din casă, ci și din curte, îndeosebi din curte, din clădirea cea nouă, a gazdei. Plecau pe rând, după un ritual stabilit la întâmplare: întâi Marta, parcă pe furiș, pe urmă Mara și Manolita (cele două M, cum le supranumise el), zgomotoase, vorbind tare, certându-se ca de obicei, iar în final, încă dormind, Bobo.

— Bobo!

— Da.

— Tu n-auzi?... Astăzi când vii acasă?

— Nu știu. Oricum după ora trei. Da' de ce?

— D-aia... Marto! Vino aici!... N-auzi, Marto!

— Aud! strigă femeia și-și băgă iute capul pe ușă, pe de o parte speriată de ton, pe de altă parte gata de harță.

— Când vii acasă? N-am ți-gări.

— Te duci și-ți iei. Când ies de la lucru trebuie să merg după cartofi, că eu n-am cine să-mi aducă...

— Hai, lasă! se zburli bărbatul.

Femeia trase ușa după ea. Geamurile zdrăngăniră scurt. Preda

se ridică în șezut, mormăind. Își amintise că, într-adevăr, nu avea țigări. Femeia veni să se îmbrace. Mirosea puternic a petrol ars. Bobo se foi nervos, cu somnul neplăcut întrerupt. În cele din urmă aruncă duna la o parte și se sculă dârdâind. Marta îl măsură nedumerită. Se uită apoi spre bărbat cum stătea așa, ca un huhurez, neacoperit, numai în bluza de la pijama.

— Ce-i, n-ai somn? făcu ea, ironică.

— Aștept să plecați, răspunse acesta și se întinse. Surprinsese în ochii femeii o licărire ciudată.

„Dar dacă știe? Poate i-a spus Veronica totul... La naiba, doar n-o fi și aia chiar atât de proastă”. Somnul îi zburase. Oricât l-ar fi dorit înapoi, pleoapele îi deveniseră ușoare, iar privirea, limpede. Doar că începuse să simtă o vagă stare de încordare ce încă nu-i ajunsese la inimă. „Dacă știe, de ce tace și nu explodează ca orice femeie?”

Marta se uită pentru o clipă la bărbat. Cu trupul lui firav, aproape că nici nu se zărea acolo, sub plapumă. De multe ori se întrebase cum de reușise să-l găsească, însă Bobo îi amintea întotdeauna (evident, doar prin simpla lui prezență) că nu mai era nici tânără, nici frumoasă și pe deasupra îl avea și pe el, fiul din prima și ultima căsătorie legală. Cu Preda trăia doar ca să fie cu un bărbat. Celălalt, fostul, se încurcase cu bufetiera din satul său. Chiar de 1 Mai. După demonstrație, stând dinaintea ei, cu o pancartă masivă subsuoară, i-a zis cu un glas pe care ea nu-l va uita niciodată: „Marto, zi-i ce vrei, nu-mi pasă. Eu mă duc cu asta”. (Și arătă spre o femeie cu batic alb, ce vindea, la o tarabă, mititei cu muștar.) „Pentru Bobi o să-ți trimit eu bani”. Dus a fost. De parcă nici n-a existat. Nici bani n-a trimis vreodată. Nu, n-a murit singură. Aproape că i-a fost recunoscătoare că a plecat de la ea. – stălalt, lăsat la rându-i de două neveste cu acte în regulă, trebuia el să-i fie recunoscător că l-a strâns de pe drumuri, sărac și subțire ca un pai.

— Auzi, pleacă tramvaiul, zise Preda.

— Vine celălalt, răspunse femeia, făcându-și de lucru cu o bluză verde, întoarsă pe dos.

— Nu-s întotdeauna două pe linie, insistă bărbatul.

Marta nu spuse nimic. Ascultă cântecul cocoșului. Se apropie de geam. Deasupra hârtiei cândva albe se întrezărea cerul fosforescent și o stea ce clipea anemic. Nu avea poftă de ceartă. Nu avea niciodată poftă de ceartă. Însă în dimineața asta, Preda se dovedea a fi un

pisălog. „Ce l-o fi apucat?” nu se uita la el. Uneori o dezgusta. Atunci când nu se mulțumea să-i fie doar indiferent. Oricum, începuse o săptămână liniștită, tocmai fiindcă Preda lucra în schimbul de după-amiază. Se putea mișca și Bobo mai în voie, fără să fie mereu crispat, atent să nu-l deranjeze pe pirpiriul său tată.

„Trebuie să aștept până după opt. Nu care cumva să apară careva pe-acasă. Atunci trebuie... trebuie...” Rămase la rândul-i cu ochii fixați spre varul crăpat al tavanului. Uneori avea senzația că tavanul se lasă peste el și-l strivește. Cu greu își înfrână iluzia, abia atunci când simți spaima în inimă. Poate Marta nu avea astfel de trăiri și de aceea putea sta atât de liniștită cu privirea în sus.

— Zici că nu vii repede acasă?

Pur și simplu îi scăpase. Femeia tăcea. Nu găsea de cuviință să-i răspundă. O urmări un timp cum se foiește prin cameră. Aranjând colțul feței de masă, ascunzându-și sub năframă o șuviță de păr sau rupând frunzele uscate de la mușcatele din ferestre. Parcă nici nu se grăbea. Ori se întindea dinadins cu toate nimicurile.

Băiatul, după ce-și trase pantalonii, dispăru discret în bucătărie.

— Am plecat, spuse femeia, apoi se duse și ea pe urmele fiului. Se auzi foșnet de hârtie, ușa de la antreu, pașii Martei prin curte. Cățelul gazdei, jigărit și plin de limbrici, scoase neputincios câteva scâncete. „De mult trebuia dat la hingher și belit. Că pentru altcevanu-i bun”. Dacă s-ar fi uitat în clipa aceea către ușa dinspre antreu, ar fi văzut chipul spălăcit al lui Bobo holbându-se înăuntru.

Se auzi o ușă trântită și un glas de femeie. Pe urmă, liniște. Strigase Mara. Poate că iar a înfuriat-o burta Manolitei. Burta Manolitei crescuse din senin, ca aluatul cu drojdie bună, și nu se mirase nimeni de asta. Fiindcă, totuși, pânțele femeiesc, dacă nu e sterp, nu crește chiar așa, din senin. Întotdeauna există la mijloc o forță.

Din nou o ușă. Glasuri discutând, ca de obicei, în contradictoriu, unul mai furios decât celălalt. Poarta. Scâncetul cățelului lăsat iarăși fără mâncare, amestecat cu zgomotul lanțului, frecat de oala cu apă, și cotcodăceala unei găini speriate.

Se sculă și se apropie de geam. Văzu capetele femeilor curgând dincolo de marginea de sus a gardului.

— Am plecat.

Se desprinses speriat de marginile de afară. Băiatul îi privea năuc pijamaua largă, neîncheiată.

— Du-te, du-te, îi spuse înciudat.

Pașii băiatului răsunară pe cărămidile din curte. Își pusese blacheuri la tălpi. Un bufnet și cățelul schelălăi îndelung. Se repezi iar la geam, însă celălalt ieșise deja în uliță.

— Hai plecați, mormăi Preda, cu mâna pieptene prin părul încâlcit.

Privirea i se agăță de casa dinspre stradă. Încercă să pătrundă dincolo de zidurile netencuite.

Se trezi buimac, aproape speriat de lumina ce pătrundea violent prin partea de sus a geamurilor. Aruncă plapuma cu furie la o parte. Ora opt și jumătate. Ceasul măcina timpul necruțător.

Avea senzația că doar cu puțin timp înainte închisese ochii, numai așa, să treacă vremea. Se apropie de fereastră și privi spre casa cea nouă. Zidurile, așa cum le știa: mute, sfidătoare.

Își trase ciorapii și pantalonii. Paltonul îl luă direct peste cămașă. Ieși încet în antreu. Privi iar spre casa gazdei. De streășină atârna un cuib de vrăbii, smuls de vânt. Fulgii încurcați prin ghemotocul de paie și iarbă uscată vibrau ușor. La singurul geam ce dădea spre curte nu se vedea nicio mișcare. N-avea cum să se vadă. Din pricina unei bucăți de pânză cu flori mari, pe un fond de culoarea vișinii putrede, prinsă pe dinăuntru în patru cuie.

„Poate mai doarme”, gândi Preda. Puse mâna pe clanță, nehotărât. Înghițind, simți în gât un gust neplăcut, de cocleală. Gura i se strânse, ca dinaintea unei lămâi. Se uită la măsura din antreu. Pachetul de țigări era gol. În scrumieră, chiștoacele de aseară, turtite, deformate. Luă unul, cu mâinile tremurânde, îl aprinse, trase cu sete până când focul prea apropiat îi arse buzele. Îl aruncă înjurând în ligheanul cu apă folosită. Se auzi un sfârâit sec. Fumul duhnea îngrozitor.

Nu deschise. Slobozi clanța încet, apoi întoarse palma în sus, fără să știe de ce o face. Nici măcar nu o privi. Ochii lui nu vedeau nimic. Totuși casa se afla acolo, afară, la câțiva pași, rece și neprietenoasă. Îi veni pe neașteptate să plângă. Voia să i se umple ochii de lacrimi, să-l usture, să i se scurgă în josul obrazilor, să-l spele de toate cele adunate prin cutele ce-i brăzdau pielea cândva netedă.

— De ce tocmai mie? șopti, strângând pumnii.

Un zgomot de cratițe și oale scăpate pe jos îl readuse la realitate. Se apropie precipitat de fereastră. Nimic. Îl năpădi un val de furie.

Furia neputinciosului. Îi simțea colții sfâșiindu-i carnea, sufletul, împingându-l afară, trăgându-l înapoi. Apăsă încet pe clanță. Se întoarse către camera din care venea un aer greu, căutând un ajutor imaginar. Trase ușa către el. O găină, ce răcâise până atunci undeva, aproape de prag, zbură cotcodăcind speriată. Câțelul dormea dinaintea cuștii masive, cu burta în sus, cu gura larg deschisă.

Ajunse la geamul casei celei noi și bătu crispat în sticlă. Câtva timp nu auzi decât vântul agățat în sârma de rufe. Bătu iar, mai puternic, așteptă, fără să răsuflă, pândind orice zgomot ce putea veni dinăuntru. Pânza cu flori galbene se dădu la o parte, discret, și-n spațiul gol apăru chipul palid al Veronicăi. Îl privi absentă, fără să clipească. Îl privi secunde în șir. El nu avu putere să-și ferească privirea. Poate, ca niciodată, se uita acum la cineva direct în ochi. „Hai, deschide”, îi venea să strige, însă n-avea totuși putere. Părul fetei cădea negru pe umerii albi, rotunzi. Pânza rupse imaginea brusc, poate prea brusc.

Se duse dinaintea ușii de la coridor. „Acum, trebuie acum”, gândi. Curentul de aer îi zbârli părul. Începuse să-i fie rece. Pe stradă trecea un feroviar scund, fiindcă nu i se zărea decât cascheta cu însemnul cefereului plutind deasupra gardului. „Gincu, el e”. Dar asta nu avea nicio importanță. Doar un singur lucru trebuia să-l intereseze.

Se scurseră minute în șir. Ușa continua să zacă înțepenită în cadrul ei, încuiată, bineînțeles, pe dinăuntru. Nedumerit, ofensat, se duse în spatele casei și bătu în geam. Nervos.

— Du-te!... țipă Veronica.

Bătu din nou. Pânza cu florile se dădu la o parte. Nu apăru, așa cum așteptase el, chipul feciorelnic al Veronicăi. Nu apăru nimic.

— Du-te! țipă fata și pânza căzu ca o cortină.

— Nebuno! strigă el, fără să-i mai pese dacă-l aud vecinii ori nu.

Se întoarse și porni spre casa cea veche. Câțelul îl privea sticlos, rânjind. Intră în antreu, apoi în cameră. Se trânti, sfârșit, în pat.

„De ce tocmai mie?”

Perna mirosea greu a transpirație și a mucegai. O aruncă scârbit sub masă. Rămase cu coatele sub piept până începură să-l doară șalele. „O omor!” strigă. Însă numai în gând. Se întinse cu fața în sus, cu picioarele peste plapumă. Își zvârli papucii de casă în mijlocul încăperii.

De pe peretele dinspre ușă îl privea tâmp chipul copilului

nevestei sale, Bobo. Închise ochii, înjurând sfinți inventați de el. Sau doar i se părea că-i inventase. Poate auzise pe undeva de ei, cine știe, cine putea ști? Credea că totul îi este potrivit: poza de pe perete, zidurile ca niște felii de tort cu zeci de foi, Marta, mașina de gătit, petrolul ce împutea până și hainele din dulap, veiozele cu abajururi verzi, roșii, albastre.

Sări în picioare. Bătrâna sa servietă din piele de porc zăcea aruncată sub cuier. O deschise, scoase de acolo sticla cu lichior de ciocolată și-i smulse, tremurând, staniolul ce învelea gâtul transparent. Se așază la masă, pe un scaun șchiop. Lemnul scârțâi. „Trebuie să vrea, altfel...” Strânse pumnul și dădu cu el în tăblie. Cana de apă și cele două pahare zornăiră prelung.

Dar dacă apare careva... De pildă, Marta. Poate Manolita. „La naiba, asta are burta la gură, n-are ce comenta. A umblat prin toate gropile țigăriei. Numai cine n-a vrut nu i-a văzut fundul... Mara... Asta e-n stare să mă și omoare”.

În gâtul sticlei dopul de plută. Îl împinse cu degetul, duse sticla la gură și trase cu năduf câteva înghițituri bune. Gustul de ciocolată parcă-l învioră, îi coloră pentru o clipă lumea în roz, însă, în același timp, curgându-i pe gâtlee până-n stomac, îi crea o ușoară stare de toropeală. Ori poate nu era decât lenea de dimineață ce-l cuprinse așa, deodată. Își sprijini fruntea de pumni, pe masă. Și închise ochii.

Veronica sta în fotoliu. Îl trăsesese dinaintea oglinzii celei mari, din sufragerie, se trântise greoi în el și-și cocoșase picioarele pe măsuța de toaletă. „Docamdată și așa nu ți le mai trebuie”, gândi, mișcându-și încet pâslarii printre cutiuțele și parfumurile surorii sale, Manolita. Pe urmă când își aduse aminte de sine, își cercetă imaginea care o dubla cumva sfidător în luciul înghețat al oglinzii. Prin păr, fulgi de găscă din pernă. În spatele ei, vaza de ceramică neagră de pe masă. Cu câteva fire de trestie și papură. Mai încolo, lângă pat, veioza cu picior înalt, cu abajurul care, când e becul aprins, începe să se învârtă și zidurile, până atunci încremenite, se pun deodată în mișcare. Iar în culoarea aceea de un verde spălăcit ce se naște prin cameră se plimbă unul după altul niște pești ciudați, cu aripi și coarne. Se plimbă plutind nepăsător peste „Răpirea din serai” de lângă dormeză, peste găinușele, cocoșeii și căprioarele de porțelan, peste patul dublu deasupra căruia, pe zid, atârnă chipurile speriate ale unei perechi de miri. Vrusese de multe ori să arunce abajurul, trunchiul acela de con din sârmă, însă de

fiecare dată se băgase bătrâna ei mamă, vrăjită parcă de iscusința vrednicului chiriaș. De „fanteziile” lui zburătoare.

Veronica nu se mai plăcea. Nu mai plăcea pe nimeni. Ba, mai mult, era convinsă că urăște pe toată lumea, începând cu blestematul de Preda, cu trupul lui pipernicit, cu veiozele sale amăgitoare, cu fața lui veșnic nebărbierită, cu urechile lui clăpăuge și terminând cu această curte mereu plină de rahat de câine, de noroi și de pene.

Se ridică totuși. Nehotărâtă. Chinuită de gânduri. Se uită pe fereastră, către căsuța din curte. În care locuise și ea până nu se terminase casa cea nouă, dinspre stradă, și în care locuia acum un chiriaș, iscusitul meșteșugar Preda, cu nevasta lui, cu Marta, și cu blegul ăla de Bobo. Nu se mai vedea nimic. Nu se mai auzea nimic. Lângă șopron, grămada de lemne pe care a pregătit-o Preda. Cu toporul înfipt într-un butuc. Pe topor, o găină pestriță dând din aripi ca o apucată și încercând să cânte cocoșește. Cățelul care poate mai dormea.

Mai înainte, când dăduse la o parte pânza cu flori galbene și zărise în cadrul de sticlă al ferestrei fața lui Preda, se înspăimântase. Surprinsese în ochii lui ceva straniu, o licărire cum nu mai văzuse niciodată până atunci. O licărire care a amețit-o, a răpit-o și secunde întregi n-a reușit să-și dezlipească privirea de imaginea aceea venită parcă de cine știe unde. Mult timp după ce s-a rupt de vrajă, după ce a slobozit bucata de stofă la loc, a continuat să vadă obrazul neras, cu cele două luminițe din uitătura chirieșului. A fugit în încăperea dinspre uliță, gata să izbucnească în plâns, cu lacrimile pe cale să se scurgă. S-a potolit însă de îndată, din senin. Când l-a auzit strigându-i prin curte „nebuno”. A ghicit în tonul lui disperarea. A cuprins-o atunci un fel de nemulțumire nelalocul ei. Și ea știa asta. Știa foarte bine că nu e nimic în regulă, că nenorocitul are dreptate.

Un timp a stat în pat, nemișcată. [capănă. Cu pleoapele trase peste lumea pe care prinsese s-o urască. Apoi deodată a dorit să iasă, să descuie ușa și să iasă. Să meargă la Preda, să se lase în voia lui. S-a sculat iar și s-a apropiat de geam. Totul continuă să fie aidoma ca în gânduri, până ce i se umplură ochii de culorile și forma lucrurilor din curte. Atunci, ceea ce fusese gândit cu o clipă înainte se schimbă cu susul în jos, deveni potrivit, o umplu de îndoieli. Curtea, cu căsuța chirieșilor, cu grămada de lemne, cu toporul și cu cățelul care dormea, cât de ciudat, cu labelle înspre cer, se afla dincolo de sticla prăfuită a

geamului, doar la câțiva pași.

Cățelul o neliniște. Ființa pe care i se părea că o iubește cel mai mult. Poate că există câini care dorm, ca și oamenii, pe spate, cu labele în sus, cu gura larg deschisă. Probabil, sforăie. De ce nu? S-a înzdrăvenit peste noapte, o fi mâncat bine și acum l-a pălit somnul. Un sentiment confuz, ciudat, încerca să o convingă de faptul că se amăgește. Animalul o fi murit. Abia atunci se înspăimântă. Nu de eventuala lui moarte, ci de moartea în sine.

Privi disperată la grămada de lemne inerte. Cu toporul pe care stătea un cocoș pestriț. Prin curte pluteau fulgi de pasăre. Plutea imaginea crispată a lui Preda. Și un lătrat stingher de câine.

Sări în sus ca ars. Complet dezorientat. Se frecă puternic la ochi. Lumina slabă ce pătrundea în încăpere amesteca obiectele cu umbrele lor, închipuirea cu însăși realitatea. La văzul sticlei de lichior de dinaintea lui, tresări. Își trecu palma peste față, peste ochi, apăsându-și cu putere tâmpile, pomeții ascuțiți și fruntea. Îl năpădiseră din nou gândurile de mai înainte, laolaltă cu imaginea Veronicăi, care la început, ștearsă și goală, deveni apoi foarte clară, obsedantă. Iar lângă ea, ca într-o pictură pe zid, Marta, Bobo, Manolita. Manolita, care-și arăta cu nerușinare pânțele umflate și dezgolite. Bobo, râzând satisfăcut. Marta, consternată, cu mâinile proptite în șolduri. Colegii de la ateliere. Cartierul acesta cu blocurile încălecând cenușii peste casele unei lumi gata să apună.

Se sculă și se apropie de geam. Cu fălcile încheștate a furie. Cu inima strânsă. Un timp urmări, mut, mișcările din ogradă. Firele de paie răscolite de adierile de vânt. Cățelul ce zăcea tot acolo, ca o cărămidă. Mormanul de lemne, cu toporul înfipt în butuc.

La geamurile casei dinspre stradă, nimic. „Nebuno!” își zise. Îi era din ce în ce mai ciudă pe sine însuși. Pentru orbul găinilor în care dăduse, ca un fecior cu tuleie și glas de cocoșel. Își privi ceasul. Timpul se scurgea necruțător. Încă o zi, poate, pierdută. Nu știa dacă în momentul acela mai voia ceva... Cel puțin nu astăzi.

Vederea i se întunecă brusc. Pentru o frântură de secundă îi trecură prin minte toate urmările posibile la idioțenia pe care trebuia să o înfăptuiască. Altfel... Devenise totuși conștient că se găsea într-o ciorbă urâtă, în care se băgase de bunăvoie și nesilit de nimeni. Iar ea... Încercă să-și schimbe gândurile și, în cele din urmă înfrânt (Veronica îi plutea goală pe dinainte, ca în vis), trase cu sete o gură zdravănă de

lichior. Apoi se șterse cu dosul palmei, cumva absent, cu privirea dincolo de tăblia mesei.

Se cutremură. Marta... Nu-i vedea chipul mărunț cât un pumn, nici ochii mici și pătrunzători, însă o auzea de parcă se afla undeva prin încăpere, ascunsă după vreo mobilă, îi auzea vocea ascuțită ce-i sfredelea creierul, cuvintele ce-l șfichiuiău mai aspru decât un bici cu plumb în pleasnă. Posibilă voce. Posibile cuvinte. Va rămâne din nou singur. Fără nimeni pe lume. Urât, alungat de toți... se înduioșă. Apoi dădu cu pumnul în masă, de zdrăngăniră cele două pahare din tava de inox. Cuprinse sticla de lichior cu palma. De ce nu-l iubește nici măcar ea, Veronica lui, cu chipu-i drăgălaș de copil mofturos? Devenise deodată pățimaș. Cu privirea pierdută în fața de masă. Iar îi apăru dinainte imaginea rea a Martei. Care poate din nou să-l bată. Să-l bată ca nu de mult, de Paști. Să-i dea cu tava de plăcintă în cap. Ori cine știe cu ce altceva. Marta este o femeie aprigă. Dar de ce să-l bată?

Se propti în picioare, înghițind nodul din gât. Lacrimile atârnară o frântură de secundă de falca de jos, pe urmă se desprinseră și se pierdură prin ochiurile covorului. Se apropie de ceasul cel mare ce continua să taie timpul, nepăsător. Simți prin gură gust de tutun. Ceva ca o cocleală.

Ajunse lângă o veioză pe care o terminase ieri la atelier. Îi luă cu grijă abajurul, un abajur din hârtie verde. Lui îi plăcea tare mult verdele. Verde ca lintița. Ca frunza fragedă a viței de vie. Ca, uneori, cerul, dimineața.

Se terminase de pieptănat, se parfumase și tocmai se pregătea să iasă când auzi ușa căsuței. Auzul nu o putea înșela. Iar bufnetul nu-l putea provoca decât ușa căsuței chiriașilor. Și toată hotărârea de până atunci i se spulberă, îi fugi undeva prin curte, laolaltă cu fulgii de găină ce fremătau prin țărâna acum dezghețată, umedă.

Preda, cu paltonul lui ponosit agățat de umeri. Ținea ceva verde în mână. Poate un abajur. Sigur un abajur. Îl urmări cum, fără să privească în lături, se apropie cocârjat de coliba câinelui. Apucă să mai zărească încă o dată burta rozalie a cățelului întoarsă către cer. Și picioarele crăcănate, țepene, parcă nelalocul lor. Apoi nu-l mai zări. Corpul neînsuflețit (era convinsă că Pichi închisese ochii pentru vecie) dispăru înghițit de verdele abajurului. În momentul acela îi reveniră și ei, brusc, puterea și hotărârea ce păruseră a-i fi dispărut. Descuie ușa. Preda se întoarse. Cumva surprins. Ochii li se întâlniră.

— Nebuno! îi strigă.

Veronica își trecu degetele prin păr. O șovăire. Nu plecă. Nici Preda nu se apropie. Atunci își puse mâinile pe pânțele.

— Nu-i al tău, zise.

Pe urmă se smulse din loc și porni dreaptă înspre uliță, trântind poarta după ea. O pală de vânt răsturnă și rostogoli trunchiul de con din sârmă și hârtie verde, cu peștișori decupați cu foarfeca. Dezvelind numai un capăt de lanț ruginit și o zgardă pe jumătate roasă.

DUȘAN BAISKI – Luna și tramvaiul 5 – proză scurtă – Editura Marineasa – 1994